

СУВЕРЕНІТЕТ ЯК НЕВІД'ЄМНА ОЗНАКА ДЕРЖАВИ

Written by БЕГОШ ОЛЬГА РОМАНІВНА, студентка юридичного факультету Західноукраїнського національного університету (м. Тернопіль)

Friday, 20 May 2022 09:00

Актуальність питання. В сучасних умовах життя українського народу, питання, пов'язані із суверенітетом, його захистом, набувають нового значення, відкривають нові грані. Суверенітет як комплексне явище і основна ознака держави є зараз актуальним предметом для всебічних досліджень, щоб усі мали усвідомлення значущості цього фактору для держави.

Стан наукового дослідження теми.

Обрана проблематика певною мірою розкривається у працях різних дослідників, й зокрема: М. Кравчука, О. Скакун, М. Сліденка, В. Шаповала та інших, хто тою чи іншою мірою приділив свою увагу питанням суверенітету.

Мета публікації.

Всебічне осмислення важливості суверенітету як невід'ємної ознаки держави.

Виклад основного матеріалу.

Конституція України закріплює, що «Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава» [1], а отже суверенітет є однією з невід'ємних ознак нашої держави. То що ж таке суверенітет?

За визначенням О.Ф. Скакун, «суверенітет держави – політико-юридична властивість державної влади, яка означає її верховенство і повноту всередині країни, незалежність і рівноправність ззовні» [2]. З цього визначення можемо зрозуміти, що суверенітет забезпечує державі та народу свободу бути господарями на своїй землі.

Для повноти загальнотеоретичної характеристики суверенітету можна навести сутнісні його ознаки. У Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р., зокрема, зазначені такі ознаки державного суверенітету України: «1) верховенство (інакше: прерогатива влади) – відсутність іншої більш високої суспільної влади на території країни: державна влада може скасувати, визнати недійсним будь-який прояв усякої іншої суспільної влади; 2) самостійність – можливість самостійно приймати рішення усередині країни і ззовні за дотримання норм національного та міжнародного права; 3) повнота (інакше: універсальність) – поширення державної влади на всі сфери державного життя, на все населення і громадські організації країни; 4) неподільність влади держави в межах її території – єдність влади в цілому і лише функціональний її поділ на гілки влади: законодавчу, виконавчу, судову; безпосереднє здійснення владних велень по їх каналах; 5) незалежність у зовнішніх відносинах – можливість самостійно приймати рішення ззовні країни за дотримання норм міжнародного права і поважання суверенітету інших країн; 6) рівноправність у зовнішніх відносинах – наявність у міжнародних відносинах таких прав і обов'язків, як й у інших країн; 7) невідчужуваність – неможливість довільної відчуженості легітимної та легальної влади, лише наявність закріпленої законом можливості делегувати суверенні права держави органам місцевого самоврядування (в унітарній державі), суб'єктам федерації та органам місцевого самоврядування (у федеративній державі)» [2].

Встановлення і збереження державного суверенітету завжди було пріоритетним для українців. Наприкінці 1980-х років національно-визвольний рух українців стрімко набирив сили. В українському парламенті склалися на той час сприятливі умови, аби питання відновлення української державності постало однозначно і рішуче. Зрештою, Декларація про державний суверенітет України була ухвалена конституційною більшістю народних депутатів – 355 голосів «за» при чотирьох «проти» та одному, який утримався. Цей день – 16 липня 1990 року – є визначним в нашій історії.

Декларацією Верховна Рада УРСР проголосила суверенітет України як «верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади республіки в межах її території,

СУВЕРЕНІТЕТ ЯК НЕВІД'ЄМНА ОЗНАКА ДЕРЖАВИ

Written by БЕГОШ ОЛЬГА РОМАНІВНА, студентка юридичного факультету Західноукраїнського національного університету (м. Тернопіль)

Friday, 20 May 2022 09:00

незалежність і рівноправність у зовнішніх відносинах» [3]. Документ став важливим кроком українського народу на шляху до самостійного політичного й економічного державного розвитку. Це стало початком, своєрідним пунктом відліку відновлення державної незалежності України загалом. Крім того, Декларація створила правові передумови для ухвалення 24 серпня 1991 року Акту проголошення незалежності України [4], а в подальшому її базові положення стали основою законодавчих актів державного значення – Конституції та законів України.

Отже, виходячи з вищезазначеного, на прикладі нашої держави, можемо обґрунтувати чому суверенітет безсумнівно є невід'ємною ознакою держави.

Першим аргументом для підтвердження надзвичайної важливості суверенітету для державності варто наголосити, що в історичній послідовності перше було задекларовано суверенітет України, після чого вже проголошена її незалежність. Отже ми повинні робити все можливе для збереження нашого суверенітету, адже без нього не можлива держава. Також, про суверенітет можемо казати, передусім, як про здобуток громадянського суспільства – це те, що гуртує людей [5]. Наявність суверенітету мотивує людей разом розвивати свою державу, боротись за неї, її самостійність у вирішенні питань власного існування. Це невід'ємна ознака як держави, так і людського духу, зосередженого в цій державі.

Висновок.

Суверенітет є невід'ємною ознакою держави. Суверенітетом володіють будь-які держави незалежно від кількості населення, величини їхньої території, форми правління, устрою чи режиму. Спроби як внутрішніх, так і зовнішніх сил вивести яку-небудь частину території з-під суверенітету держави можна кваліфікувати як замах на її цілісність і недоторканність, а, отже, є злочином. Питання зміни території України, наприклад, може вирішуватися лише на всеукраїнському референдумі. Відтак, захист суверенітету є, без сумніву, обов'язком кожного громадянина держави.

Список використаних джерел: 1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. Поточна редакція від 01.01.2020. URL:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Суверенітет держави і його співвідношення із суверенітетом народу і суверенітетом нації. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. Онлайн бібліотека - Книги, підручники, реферати, лекції. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-1554.html> (дата звернення: 30.04.2022).

3. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

4. Інформаційні матеріали до 30-річчя проголошення Декларації про державний суверенітет України. Український інститут національної пам'яті - офіційний веб-сайт.

URL: <https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/zhurnalistam/informaciyni-materialy-do-30-richchya-progoloshennya-deklaraciyi-pro-derzhavnyy-suverenitet-ukrayiny> (дата звернення: 30.04.2022).

5. Як наповнити суверенітет? День. 15 липня 2020. URL:

<https://m.day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-podrobyci/yak-napovnyty-suverenitet> (дата звернення: 30.04.2022).

6. Кравчук В.М. Правовий простір держави: проблеми визначення за обсягом і змістом. Актуальні проблеми правознавства. Випуск 1. Тернопіль: THEU, 2016. С. 15-18.

СУВЕРЕНІТЕТ ЯК НЕВІД'ЄМНА ОЗНАКА ДЕРЖАВИ

Written by БЕГОШ ОЛЬГА РОМАНІВНА, студентка юридичного факультету Західноукраїнського національного університету (м. Тернопіль)

Friday, 20 May 2022 09:00
